

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
անկախ աուդիտորի եզրակացություն

**ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ Փակ Բաժնետիրական
Ընկերություն**

31 դեկտեմբերի 2012թ.

Բովանդակություն

	Էջ
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	1
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	4
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	5
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	7

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Օբյեկտի Գրանտորթոն ՓԸ
11, ք. Երևան 0012
Վարչարանի 8/1
Ֆ. + 374 10 280 964
Ֆ. + 374 10 280 961

Grant Thornton ՀՊԸ
8/1 Vaghshyan str.
0012 Yerevan, Armenia
T + 374 10 280 964
F + 374 10 280 961
www.grantthornton.am

«ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» Փակ Բաժնետիրական Ընկերության բաժնետերերին և Խորհրդին.

Մեր կողմից իրականացվել է «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ «Բանկ») կից ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, մույն ամսաթվին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և այլ ծանոթագրություններ:

Տնօրինության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Բանկի տնօրինությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով դեկլարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք ազատ են խաղաղախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Աուդիտորի պատասխանատվություն

Մենք պատասխանատու ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան մեր կողմից իրականացված աուդիտի հիման վրա նշված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր արտահայտած կարծիքի համար: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է աուդիտը պլանավորել և անցկացնել՝ ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ որչափստեղ երաշխիքներ ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են ֆինանսական հաշվետվություններում ու համապատասխան ծանոթագրություններում արտացոլված տվյալները հիմնավորող փաստերի ձեռքբերման նպատակով մշակված ընթացակարգեր, որոնց ընտրությունը

կախված է խարդախությունների և սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվություններում ճակատ խեղաբյուրումների ռիսկերի առկայության վերաբերյալ աուդիտորական գնահատումներից: Ռիսկերի գնահատումները կատարելիս՝ աուդիտորը մշակում է համապատասխան ընթացակարգեր ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության գնահատման, այլ ոչ քան ընկերության ողջ ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք կազմելու համար: Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են նաև կիրառված հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների և ղեկավարության կողմից կատարված գնահատումների, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Անքն համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Կարծիք

Մեր կարծիքով ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են՝ «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» փակ բաժնետիրական ընկերության 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների:

Գագիկ Գույրոյադյան
Տնօրեն-բաժնետեր

Արմեն Վանյան
Աուդիտոր

Գրանք Թորնթոն ՓԲԸ
20 մարտի, 2013թ.
ք. Երևան

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Դազար ԳԳ դրամ	Ծանոթ.	2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2011թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	6	14,091,613	12,095,282
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	6	(9,187,773)	(8,598,394)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		4,903,840	5,496,888
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	7	1,466,204	1,656,657
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	7	(279,599)	(209,109)
Զուտ կոմիսիոն և այլ եկամուտներ		1,186,605	1,447,548
Զուտ առևտրային եկամուտ	8	1,504,930	1,667,001
Այլ եկամուտներ	9	600,643	498,931
Ակտիվների հնարավոր կորուստների արժեզրկման ծախս	10	(510,696)	(1,884,916)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	11	(3,061,794)	(2,557,252)
Չիմնական միջոցների մաշվածություն	20	(367,932)	(312,442)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	21	(42,710)	(44,906)
Այլ ծախսեր	12	(2,171,369)	(2,016,053)
Շահույթ մինչև հարկում		2,041,517	2,324,789
Շահութահարկի գծով ծախս	13	(438,448)	(518,258)
Տարվա շահույթ		1,603,069	1,806,531
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
Դիմնական միջոցների վերագնահատում		460,307	-
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ իրական արժեքի փոփոխությունից չվատարակված զուտ վնաս		(42,590)	(176,249)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆին. արդյունքին փոխանցված զուտ վնաս		166	-
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ		(98,046)	35,249
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկերից հետո		319,826	(141,000)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		1,922,895	1,665,531

8-ից 61 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի Ցանք.	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ԱՎՏՎԱԵՐ			
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	14	24,584,447	16,228,746
Թանկարժեք մետաղներ	15	87,842	86,493
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	16	3,990,046	3,526,993
Սմանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	17	-	79,047
Համախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածքներ	18	98,013,073	84,204,130
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	19	4,994,848	4,094,516
Դեբտուման պայմանազերիով զբաղվող արժեթղթեր	26	-	917,393
Հիմնական միջոցներ	20	4,434,047	2,756,701
Ոչ նյութական ակտիվներ	21	464,849	400,175
Կանխավճար շահութահարկի գծով		-	68,344
Այլ ակտիվներ	22	1,797,539	2,180,122
Ընդամենը՝ ակտիվներ		138,366,291	114,542,860
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱՎԱՆ ԿՈՒՐՑԱԼ			
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	23	6,156,299	6,476,828
Պարտավորություններ համախորդների նկատմամբ	24	112,494,545	90,590,088
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		286,268	-
Դեբտով հարկային պարտավորություն	13	336,767	287,967
Այլ պարտավորություններ	25	696,983	519,173
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		119,970,862	97,874,056
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	27	11,400,700	11,400,700
Գլխավոր պահուստ		257,939	207,783
Այլ պահուստներ		(204,710)	(524,536)
Զբաղիված շահույթ		6,941,500	5,584,657
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		18,395,429	16,668,604
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		138,366,291	114,542,860

Ֆինանսական հաշվետվությունները՝ ներկայացված 3-ից 61 էջերում, ստորագրվել են Բանկի վարչության նախագահի և գլխավոր հաշվապահի կողմից 2013թ. մարտի 20-ին:

8-ից 61 էջերում ներկայացված ծանուցագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Վ. ԱԹԱՅԱՆ
 Վարչության նախագահ

Գ. ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ
 Գլխավոր հաշվապահ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնետիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստ	Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստներ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2011թ. հունվար 1-ի դրությամբ	11,400,700	132,932	(455,891)	72,355	4,049,047	15,199,143
Հատկացում պահուստին	-	74,851	-	-	(74,851)	-
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	-	-	-	-	(196,070)	(196,070)
Սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	74,851	-	-	(270,921)	(196,070)
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	1,806,531	1,806,531
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ վնաս	-	-	(176,249)	-	-	(176,249)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	35,249	-	-	35,249
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(141,000)	-	1,806,531	1,665,531
Հաշվեկշիռը 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,400,700	207,783	(596,891)	72,355	5,584,657	16,668,604
Հատկացում պահուստին	-	50,156	-	-	(50,156)	-
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	-	-	-	-	(196,070)	(196,070)
Սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	50,156	-	-	(246,226)	(196,070)
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	1,603,069	1,603,069
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	-	-	-	460,307	-	460,307
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ վնաս	-	-	(42,590)	-	-	(42,590)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆին. արդյունքին փոխանցված զուտ վնաս	-	-	155	-	-	155
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	8,487	(106,533)	-	(98,046)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(33,948)	353,774	1,603,069	1,922,895
Հաշվեկշիռը 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,400,700	257,939	(630,839)	426,129	6,941,500	18,395,429

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2011թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Շահույթ մինչև հարկումը	2,041,517	2,324,789
<i>Ճշգրտումներ</i>		
Ակտիվների հնարավոր կորուստների արժեզրկման ծախս	510,696	1,854,916
Մաշվածության և անորտիզացիոն մասհանումներ	410,642	357,348
Հիմնական միջոցների օտարումից կորուստներ	1,211	-
Ստացվելիք տոկոսներ	(676,076)	(281,846)
Վճարվելիք տոկոսներ	9,480	(96,261)
Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխության բացասական արդյունք	-	37,372
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումներից զուտ (օգուտ)/վնաս	56,343	(50,751)
Դրամական հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	2,353,813	4,145,567
<i>(Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում</i>		
Ածանցյալ գործիքներ	60,048	183,893
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	(41,561)	95,043
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	377,047	(479,048)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(11,416,268)	(7,746,012)
Այլ ակտիվներ	412,979	3,383
<i>Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում</i>		
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	196,745	1,141,587
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	30,415,390	9,188,936
Այլ պարտավորություններ	177,810	82,380
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկը	22,536,003	6,615,729
Վճարված շահութահարկ	(133,082)	(675,727)
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	22,402,921	5,940,002
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ներդրումային արժեթղթերի մարում	13,384	255,318
Հիմնական միջոցների առք	(1,586,181)	(503,970)
Հիմնական միջոցների վաճառք	-	25,749
Ոչ նյութական ակտիվների առք	(107,384)	(32,203)
Ներդրումային գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(1,680,181)	(255,106)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Շահաբաժինների վճարում	(196,070)	(152,021)
Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններից	(969,421)	(1,809,940)
Այլ երկարաժամկետ վարկեր	(11,050,912)	(3,346,723)
Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(12,216,403)	(5,308,684)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ	8,506,337	376,212
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	18,649,530	18,069,852
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	688,888	203,466
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (ծանոթ.14)	27,844,755	18,649,530
Լրացուցիչ տեղեկատվություն		
Ստացված տոկոսներ	13,415,537	11,813,436
Վճարված տոկոսներ	(9,178,293)	(6,694,655)

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 2001թ. հոկտեմբերի 9-ին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 2001թ. հոկտեմբերի 10-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N81 արտոնագրային համարով:

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, ՀՀ-ում և արտերկրներ փոխանցումների և փոխարկման գործարքների իրականացումը, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց արտարժութային և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը և թվով 22 մասնաճյուղերը գտնվում է Երևանում, 20 մասնաճյուղերը՝ ՀՀ տարբեր շրջաններում, 2 մասնաճյուղ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում և մեկ ներկայացուցչություն ՌԴ Մոսկվա քաղաքում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Չարենց 12 շենք թիվ 53, թիվ 1-5:

«Մուդիս Ինվեսթորս Սերվիս» միջազգային ռեյտինգային կազմակերպությունը Բանկին շնորհել է ֆինանսական կայունության E+ վարկանիշը, կայուն կանխատեսմամբ և ավանդների ներգրավման Ba3/NP վարկանիշ, բացասական կանխատեսմամբ, որը հաստատվել է 2013թ-ի փետրվարին:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով:

Համաշխարհային տնտեսության աճի նվազման կանխատեսումներով պայմանավորված դեռևս առկա են անորոշություններ ՀՀ հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի առումով, ինչը կարող է հանգեցնել արտերկրից ոչ առևտրային դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչպես նաև հանքահումքային ապրանքների միջազգային գների անկմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ: Շուկայական ավելի խիստ ճնշումը կարող է հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Բանկի վիճակի վատթարացման: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքի վրա:

Հետևաբար, Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ճշգրտվել դրանց հնարավոր ազդեցությամբ:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմքերը

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

3.2 Չափման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով, բացառությամբ շինությունների, որոնք ներկայացվել են վերագնահատված գումարով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթը դա այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Բանկն ընդունել է իր գործունեության համար համապատասխան և 2012թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանի համար կիրառելի նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի («ՀՀՄՄԽ») և ՀՀՄՄԽ-ի Հաշվետվությունների Մեկնաբանման Հանձնաժողովի («ՀՄՀ») կողմից: Ընթացիկ տարում ուժի մեջ մտած ստանդարտները և մեկնաբանությունները ազեցություն չեն ունեցել Բանկի ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

3.5 Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում: Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների համար կիրառելի նոր ստանդարտների փոփոխություններն ու մեկնաբանությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացվում է ստորև: Թողարկվել են նաև այլ նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնք ըստ կանխատեսման էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Նոր ստանդարտներ, փոփոխություններ և գոյություն ունեցող ստանդարտների մեկնաբանություններ, որոնք դեռ ուժի մեջ չեն մտել

ՀՀՄՍ 32 (փոփոխություն) Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

ՀՀՄՍ 32-ի փոփոխությունները ներառում են կիրառման ուղեցույց ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցման համար ՀՀՄՍ 32-ի չափանիշների կիրառման ընթացքում անհամապատասխանությունների վերաբերյալ հետևյալ երկու բնագավառներում.

- «Տվյալ պահին ունի հաշվանցման իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք» դրույթի իմաստը. փոփոխությունները պարզաբանում են, որ հաշվանցման իրավունքը պետք է իրավաբանորեն ամրագրված լինի կազմակերպության բնականոն գործունեության ընթացքում, կազմակերպության և բոլոր մնացած կողմերի անվճարունակության և սնանկացման դեպքում, և այդ իրավունքը պետք է առկա լինի բոլոր կողմերի համար:
- Քանի որ գործնականում ՀՀՄՍ 32-ում առկա «միաժամանակյա մարման» մեկնաբանության գործնական կիրառման մեջ առկա էր բազմազանություն, ուստի ՀՀՄՍ-ն պարզաբանեց զուտ մարման սկզբունքը և ներառեց համախառն մարման համակարգի օրինակ՝ ՀՀՄՍ 32-ի զուտ մարման չափանիշին բավարարող բնութագրիչներով:

Փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2014թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և ենթակա են հետընթաց կիրառման:

ՖՀՄՍ 7 (փոփոխություն) Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Փոփոխությունը հավելում է ՖՀՄՍ 7-ի որակական և քանակական բացահայտումներ կապված ճանաչված ֆինանսական գործիքների զուտ և համախառն գումարների հետ, որոնք ա) հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի հաշվետվության մեջ, բ) ենթակա են կատարման հիմնական հաշվանցման պայմանավորվածության կամ նմանատիպ համաձայնագրերի ներքո, եթե նույնիսկ հաշվանցված չեն ֆինանսական վիճակի հաշվետվության մեջ:

Փոփոխությունները կիրառելի են 2013թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար և ենթակա են հետընթաց կիրառման:

ՖՀՄՄ 9 Ֆինանսական գործիքներ

ՀՀՄՄ-ն նպատակ ունի փոխարինել ՀՀՄՄ 39 «Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը», ամբողջապես: Փոխարինող ստանդարտը (ՖՀՄՄ 9) թողարկվում է փուլերով: Մինչ այսօր, լույս են տեսել ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ճանաչման, դասակարգման, չափման և ապահովման գլուխները: Արժեզրկման մեթոդաբանության և հեջավորման հաշվառման հետ կապված գլուխները դեռ մշակման փուլում են:

ՀՀՄՄ-ն թողարկել է ՖՀՄՄ 9-ի փոփոխություն, որով ՖՀՄՄ-ի կիրառման պարտադիր ժամկետը հետաձգվել է 2013թ-ի հունվարի 1-ից մինչև 2015թ-ի հունվարի 1-ը: Սա նշանակում է, որ ՀՀՄՄ 39-ի փոխարինման ծրագրի բոլոր փուլերը այժմ կունենան միևնույն պարտադիր կիրառման ժամկետը: Փոփոխությունները նաև ազատում են համեմատական ֆինանսական հաշվետվությունների վերաներկայացման պահանջից ՖՀՄՄ 9-ի կիրառման համար: Այս ազատումը նախկինում հասանելի էր միայն այն ընկերություններին, որոնք նախընտրում են կիրառել ՖՀՄՄ 9-ը մինչև 2012թ.: Այժմ կպահանջվեն նաև հավելյալ անցումային բացահայտումներ՝ ստանդարտի առաջին անգամ կիրառման ընկալմանն օժանդակելու համար:

Ղեկավարությունը դեռ պետք է գնահատի այս նոր ստանդարտի ազդեցությունը Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՄ 12 Այլ կազմակերպություններում մասնակցության բացահայտում

ՖՀՄՄ 12-ը ինտեգրում է տարբեր տեսակի ներդրումների, ներառյալ չհամախմբված կառուցվածքային կազմակերպություններում ներդրումների վերաբերյալ բացահայտման պահանջները: Այն ներկայացնում է նոր բացահայտման պահանջներ ռիսկերի վերաբերյալ, որոնց երթարկվում է կազմակերպությունը՝ կառուցվածքային կազմակերպություններում իր ներգրավվածության բերումով: Ստանդարտը ուժի մեջ է մտնում 2013թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՖՀՄՄ 13 Իրական արժեքի չափումը

ՖՀՄՄ 13-ը չի ազդում նրա վրա, թե որ ակտիվները պետք է չափվեն իրական արժեքով, սակայն հստակեցնում է իրական արժեքի սահմանումը և տրամադրում է իրական արժեքի չափման վերաբերյալ ուղեցույց և ընդլայնված բացահայտումներ: Այն ուժի մեջ կմտնի 2013թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Այս ՖՀՄՄ-ն պետք է հետևողականորեն կիրառել և կարիք չկա ներկայացնել համեմատական տեղեկատվություն՝ տրամադրված նախքան այս ՖՀՄՄ-ի սկզբնական կիրառման ժամանակաշրջանների համար: Բանկի ղեկավարությունը դեռ պետք է գնահատի այս նոր ստանդարտի ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՀՀՄՄ 1 Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում

ՀՀՄՄ 1-ի փոփոխությունները պահանջում են կազմակերպությանը այլ համապարփակ եկամուտներում ներկայացված տարրերը խմբավորել այնպիսի խմբերի, որոնք մնացած ՖՀՄՄ-ների համաձայն. ա) հետագայում չեն վերադասակարգվելու շահույթի կամ վնասի և բ) հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթի կամ վնասի, երբ առաջնան որոշակի պայմաններ: Այն ուժի մեջ կմտնի 2012թ. հուլիսի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Բանկի ղեկավարությունը ակնկալում է, որ սա կփոխի այլ համապարփակ եկամուտների տարրերի ընթացիկ ներկայացումը, սակայն չի ազդի դրանց չափման և ճանաչման վրա:

Տարեկան բարեփոխումներ 2009-2011թթ.

2009-2011թթ-ի բարեփոխումները ուժի մեջ կմտնեն 2013թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, թեև հնարավոր է նաև դրանց վաղ կիրառումը:

Ստորև ներկայացված է փոփոխությունների հակիրճ նկարագրությունը:

ՀՀՄՍ 1 Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում

Փոփոխությունը տալիս է պարզաբանում համեմատական տեղեկատվության պահանջների վերաբերյալ, երբ կազմակերպությունը տրամադրում է ֆինանսական վիճակի մասին երրորդ հաշվետվությունը ելնելով ՀՀՄՍ 8-ի պահանջներից, կամ ըստ իր կամքի:

Հետևյալ խնդիրներն ուղղված են ֆինանսական վիճակի վերաբերյալ հաշվետվությանը

- Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության սկզբնական մնացորդների համար համեմատական տեղեկատվությունը պահանջվում է, երբ կազմակերպությունը փոխում է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, կամ կատարում է հետընթաց վերահաշվարկներ կամ վերադասակարգումներ, համապատասխան ՀՀՄՍ 8-ի, և
- Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության սկզբնական մնացորդների համապատասխան ամսաթիվը հանդիսանում է նախորդ ժամանակաշրջանի սկիզբը: Այլևս չկա պահանջ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության սկզբնական մնացորդներին վերաբերվող ծանոթագրությունները ներկայացնելու վերաբերյալ:

Փոփոխությունը նաև հստակեցնում է խնդիրներ նվազագույն պահանջներից դուրս համեմատական տեղեկատվության վերաբերյալ, մասնավորապես

- պարզաբանում է թե արդյոք կազմակերպությունից պետք է պահանջել ներկայացնել ամբողջական ֆինանսական հաշվետվության փաթեթը, երբ այն տրամադրում է նվազագույն համեմատական տեղեկատվության պահանջներից դուրս ֆինանսական հաշվետվություններ (օրինակ՝ հավելյալ համեմատական տեղեկատվություն),
- բացատրում է, որ ֆինանսական հաշվետվության հավելյալ տեղեկատվությունը պարտադիր չէ ներկայացնել ամբողջական ֆինանսական հաշվետվության փաթեթի ձևով նվազագույն պահանջներից դուրս ժամանակաշրջանների համար: Ներկայացված յուրաքանչյուր հավելյալ տեղեկատվություն այնուամենայնիվ պետք է ներկայացվի ՖՀՄՍ-ների-համաձայն և կազմակերպությունը պետք է ներկայացնի համեմատական տեղեկատվությունը կից ծանոթագրություններում:

ՀՀՄՍ 16 Հիմնական միջոցներ

Փոփոխությունն ուղղված է սպասարկող սարքավորումների դասակարգմանը: Այն պարզաբանում է, որ խոշոր պահեստամասերը, ռեզերվային սարքավորումները և սպասարկող սարքավորումները պետք է դասակարգվեն, որպես հիմնական միջոց, երբ դրանք համապատասխանում են հիմնական միջոց սահմանմանը ՀՀՄՍ 16-ի համաձայն, իսկ հակառակ դեպքում ճանաչվում են որպես պաշար:

ՀՀՄՍ 32 Ֆինանսական գործիքներ. Ներկայացում

Փոփոխությունը հստակեցնում է, որ սեփականատերերին կատարված բաշխումներին և կապիտալի գործարքի ծախսումներին վերաբերվող շահութահարկը պետք է հաշվառվի համաձայն ՀՀՄՍ 12-ի «Շահութահարկ»:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան: Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման, ֆինանսական պլանավորման և ակտիվների պահպանման ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Չուտ առևտրային եկամուտ

Չուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Չուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը:

4.2 Արտարժույթի փոխարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	403.58	385.77
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	532.24	498.72

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուղվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

4.4 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոզիտային գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

4.5 Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա:

Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

4.6 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է միայն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, վարկեր և դեբիտորական

պարտքեր, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների մախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Դրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն: Նշված գործառնություններից արդյունքները հաշվառվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից կամ արտարժույթային գործառնություններից շահույթ կամ վնաս, կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

Այլ ֆինանսական գործիքների բաղադրիչ հանդիսացող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես առանձին ածանցյալ գործիքներ, եթե դրանց գծով ռիսկերը և առանձնահատկությունները խիստ կապված չեն հիմնական պայմանագրի ռիսկերից և առանձնահատկություններից, և հիմնական պայմանագիրը չի հաշվառվում իրական արժեքով՝ ճշգրտվող ֆինանսական արդյունքներով: Ներառված ածանցյալ գործիքը հանդիսանում է բարդ ֆինանսական գործիքի բաղադրիչ, որը ներառում է ինչպես հիմնական բաղադրիչը, այնպես էլ ածանցյալ բաղադրիչը, ինչի արդյունքում որոշ դրամական հոսքեր հիմնական գործիքի և ինքնուրույն ածանցյալ գործիքի փոփոխվում են նույն ձևով:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, երբ.

- Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային, եթե կապված ածանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխավճարները, կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը:

- Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող, և
- Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ածանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած օգուտն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված օգուտը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ

դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կորուստները:

4.8 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով Բանկն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Արժեզրկումից կորստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառու կամ վարկառուների խումբն ունեն զգալի ֆինանսական դժվարություններ (օրինակ՝ կապիտալի նորմատիվ, գուտ եկամտի և վաճառքների հարաբերակցություն), առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ՝ կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չվճարումների վրա:

Բանկը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են վարկային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե վարկը կամ միջև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեզրկումից ծախս չափելու համար զեղչման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է: Բանկը կարող է արժեզրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխհատուցվող գումարները, հանած գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի Բանկին, թե ոչ:

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Բանկի ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում վարկային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես՝ ակտիվի տեսակը, արդյունաբերական ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ:

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա: Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով:

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունների գնահատականը պետք է արտացոլի և համապատասխան լինի դրանց հետ կապված տեսանելի տվյալների ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան փոփոխությունների հետ (օրինակ՝ փոփոխություններ գործազրկության դրույքներում, գույքի գնի, վճարումների կարգավիճակի կամ խմբում կորուստների հավանականությունը մատնանշող այլ գործոնների և կորուստների ծավալների մեջ): Ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդոլոգիան և վարկածները պարբերաբար վերանայվում են Բանկի կողմից՝ կորուստների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու համար:

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և երբ բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել Բանկին: Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեզրկման ծախսը ավելանում կամ նվազում է արժեզրկման ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեզրկման ծախսը ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով: Եթե ապագա դուրսգրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին:

Վերանայված վարկեր

Որտեղ հնարավոր է, Բանկը փորձում է վերանայել վարկերը, քան բռնագանձել գրավը: Սա կարող է հանգեցնել վճարումների երկարաձգումների և վարկի մարման նոր պայմանների մասին համաձայնության: Երբ վարկի պայմանները վերանայված են, վարկն այլևս չի համարվում ժամկետանց: Ղեկավարությունը շարունակաբար վերանայում է վերանայված պայմաններով վարկերը, համոզվելու համար, որ բոլոր համաձայնությունները պահպանված են և որ ապագա վճարումները կկատարվեն: Վարկերը շարունակում են մնալ արժեզրկման անհատական կամ խմբային գնահատման առարկա՝ օգտագործելով վարկի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, այլ համապարփակ եկամուտներից վերաձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի դասակարգված կապիտալ գործիքների արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի ճանաչվում, այլ հաշվառվում է կապիտալի առանձին բաժնում, որպես՝ այլ համապարփակ եկամուտ: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.9 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Բանկը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում է Բանկի շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Բանկի կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրս գրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Բանկը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.10 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետզման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետզման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում հաշվապահական հաշվեկշռում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետզման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

4.11 Որպես գրավ տրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթղթերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ դրամով: Արժեթղթերի փոխանցումը մյուս կողմին արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, միայն եթե փոխանցվում են մասն ռիսկերը և օգուտները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ: Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Ձեռքբերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում մինչև դրանց օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով որպես առևտրական նպատակներով պարտավորություն, իսկ գնման և վաճառքի տարբերությունը հաշվառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Չուտ առևտրային եկամուտ» հոդվածում:

4.12 Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալություն - Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.13 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Բանկի շենքը ներկայացված է իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	30	3.3
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	3	33,33
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով հետևյալ երկու ժամկետներից նվազագույնով. վարձակալման ժամկետ կամ հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետ: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ այդ ծախսումները կատարվում են, և եթե բավարարում են ակտիվի ճանաչման չափանիշներին: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի

արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Վերագնահատված գումարով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման դեպքում, իրացված հիմնական միջոցների համապատասխան դասի վերագնահատման պահուստում վերագրված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.14 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, արտոնագրերից և այլն:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշված օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 3-20 տարվա ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.15 Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

Ոչ ընթացիկ ակտիվները դասակարգվում են վաճառքի համար պահվող, երբ հաշվեկշռային արժեքը ենթակա է փոխհատուցման ոչ թե դրանց հետագա շահագործման, այլ վաճառքի միջոցով: Դրանց վաճառքը ենթադրվում է իրականացնել վաճառքի համար պահվող դասակարգումից հետո մեկ տարվա ընթացքում:

Վաճառքի համար պահվող դասակարգված ոչ ընթացիկ ակտիվները ճանաչվում են հաշվեկշռային արժեքի կամ իրական արժեքի՝ հանած վաճառքի ծախսերը, նվազագույնով: Եթե վերջինս ավելի փոքր է, քան հաշվեկշռային արժեքը, ապա ճանաչվում է արժեզրկումից կորուստ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Իրական արժեքի՝ հանած վաճառքից ծախսերը, հետագա ցանկացած աճ ճանաչվում է միայն տվյալ ակտիվի նախկինում արժեզրկված գումարների չափով:

4.16 Ներգրված միջոցներ

Ներգրված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.17 Կենսաթոշակներ

Բանկում, աշխատակիցների աշխատավարձի հիման վրա հաշվարկված որոշակի տոկոսը Հայաստանի Հանրապետության պետական կենսաթոշակային համակարգին փոխանցելուց բացի, այլ հատուկ կենսաթոշակային հիմնադրամ չի ձևավորվում: Նշված համակարգին հատկացումների հետ կապված ծախսերը արտացոլվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում այն ժամանակաշրջանում, որին դրանք վերաբերվում են: Բացի այդ, Բանկը չունի կենսաթոշակային այլ վճարներ և հաշվեգրում պահանջող այլ նշանակալի փոխհատուցվող վճարներ:

4.18 Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրողը փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Նման ֆինանսական երաշխիքներ տրամադրվում են բանկերին, ֆինանսական և այլ կազմակերպություններին հաճախորդների վարկերը, օվերդրաֆտները և այլ բանկային գործիքները ապահովելու նպատակով:

Ֆինանսական երաշխիքները ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով «Այլ պարտավորություններ»-ում՝ որպես կոմիսիոն վճար: Սկզբնական ճանաչումից հետո Բանկը յուրաքանչյուր երաշխավորության տակ պարտավորությունը չափում է ամորտիզացված վճարից և երաշխավորության արդյունքում առաջացած ցանկացած ֆինանսական պարտավորություն լուծելու համար անհրաժեշտ ելքերի լավագույն գնահատումից առավելագույնով:

4.19 Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

4.20 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Բանկի ներդրումային արժեթղթերը ներառում են պետական պարտատոմսերը, ոչ պետական բաժնետոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը դասակարգում է արժեթղթերը որպես վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է կապիտալում:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Բանկն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Բանկը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ մնանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա:

Վարկերի և այլ փոխատվությունների գծով արժեզրկումից պահուստներ

Բանկը գնահատում է խնդրահարույց վարկերը և փոխատվությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշներ: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Բանկը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ, այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի ռիսկում, արդյունաբերության մեջ և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես 28 ծանոթագրությունը:

Կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումների արժեզրկում

Բանկը համարում է կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումն արժեզրկված, երբ դրա իրական արժեքի նվազումը էական է կամ կրում է երկարատև բնույթ: Որոշելու համար էական է կամ երկարատև նվազումը՝ Բանկը կատարում է որոշակի դատողություններ: Այդ դատողությունները կատարելիս, այլ գործոնների հետ մեկտեղ, Բանկը հաշվի է առնում նաև բաժնետոմսերի գնի փոփոխականությունը: Բացի դրանից, արժեզրկումը հնարավոր է, երբ առկա են ապացույցներ, որ վատացել է ֆինանսական վիճակը տվյալ կազմակերպության, արդյունաբերության կամ ճյուղի, որտեղ կատարվել է ներդրումը, կատարվել են փոփոխություններ տեխնոլոգիաներում և գործառնական կամ ֆինանսական դրամական հոսքերում:

6 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2012	2011
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներին	12,326,144	10,051,053
Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթեր	571,049	670,753
Ֆինանսական կազմակերպությունների հաշիվներ	200,455	157,702
Ֆակտորինգ	58	1,660
Հակադարձ ռեպո գործառնություններ	1,884	49,633
Անհատապես արժեզրկված ակտիվների գծով հաշվեզրկված տոկոսներ	992,023	1,164,481
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	14,091,613	12,095,282
Հաճախորդների հաշիվներ	6,825,634	4,972,137
Ֆինանսական կազմակերպությունների հաշիվներ	1,381,551	379,325
Կառավարության վարկեր	963,440	1,234,280
Ռեպո գործառնություններ	17,148	12,652
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	9,187,773	6,598,394

7 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2012	2011
Վճարահաշվարկային գործառնություններ	976,190	1,118,528
Վճարային քարտերով գործառնություններ	282,434	273,253
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	14,436	19,482
Արտարժույթի փոխարկման գործառնություններ	123,147	182,193
Այլ վճարներ և կոմիսիոն եկամուտներ	69,997	63,201
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	1,466,204	1,656,657
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	76,342	61,026
Վճարային քարտերով գործառնություններ	187,176	133,482
Արտարժույթի փոխարկման գործառնություններ	12,461	12,402
Բորսայական ծառայություններ	2,980	1,917
Այլ ծախսեր	640	282
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	279,599	209,109

8 Ձուտ առևտրային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2012	2011
Ածանցյալ գործիքներից զուտ եկամուտ	-	19,089
Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	1,504,930	1,647,912
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	1,504,930	1,667,001

9 Այլ եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ	2012	2011
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	529,176	414,814
Հիմնական միջոցների վաճառքից եկամուտ	4,638	9,040
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից եկամուտներ	11,479	12,494
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումներից զուտ օգուտ	-	50,751
Այլ եկամուտ	55,350	11,832
Ընդամենը այլ եկամուտներ	600,643	498,931

10 Ակտիվների հնարավոր կորուստների արժեզրկման ծախս/(հակադարձում)

Հազար ՀՀ դրամ	2012	2011
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին (ծանոթագրություն 18)	511,340	1,837,675
Այլ ակտիվներ (ծանոթագրություն 22)	(644)	17,241
Ընդամենը վարկային կորուստների արժեզրկման ծախս	510,696	1,854,916

11 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2012	2011
Աշխատավարձ և այլ վճարներ	2,789,664	2,328,652
Սոցիալական ապահովագրության վճարներ	272,130	228,610
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	3,061,794	2,557,262

12 Այլ ծախսեր

	2012	2011
Հազար ՀՀ դրամ		
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	158,219	106,978
Գովազդի ծախսեր	106,906	70,988
Գործուղման ծախսեր	8,186	14,628
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	123,695	112,938
Վարձակալության գծով ծախսեր	903,237	877,529
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	192,087	171,296
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	28,839	23,922
Անվտանգության գծով ծախսեր	112,191	96,137
Ներկայացուցչական ծախսեր	36,523	57,900
Գրասենյակային ծախսեր	61,479	43,801
Վճարված տուգանքներ	581	2,715
Ավանդների ապահովագրություն	131,825	106,170
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումներից զուտ վնաս	56,343	-
Համակարգչային ծրագրերի սպասարկում	61,556	53,832
Ինկասացիոն ծառայություններ	61,546	56,067
Բռնագանձված գրավների իրացումից վնաս	-	118,483
Այլ ծախսեր	128,156	102,669
Ընդամենը այլ ծախսեր	2,171,369	2,016,053

13 Շահութահարկի գծով ծախս

	2012	2011
Հազար ՀՀ դրամ		
Ընթացիկ հարկ	487,694	268,569
Հետաձգված հարկ	(49,246)	247,778
Նախորդ տարիների շահութահարկի ճշգրտում	-	1,911
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	438,448	518,258

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2011թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՄ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)		Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	
	2012		2011	
Շահույթ մինչև հարկումը	2,041,517		2,324,789	
Շահութահարկ 20% դրույքաչափով	408,303	20	464,958	20
Չհարկվող եկամուտ	(1,860)	-	(2,569)	-
Չնվազեցվող ծախսեր	20,736	1	56,634	2
Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխության բացասական արդյունք (Դրական)/բացասական փոխարժեքային տարբերություն	11,269	-	(10,150)	-
Նախորդ տարվա շահութահարկի ճշտում	-	-	1,911	-
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	438,448	21	518,258	22

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		Սեփական կապիտալում ճանաչված	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված			Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	
Կուտակված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	29,263	14,545	-	43,808	
Վաճառքի համար նատչելի արժեթղթեր	109,724	40,343	8,487	158,554	
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	138,987	54,888	8,487	202,362	
Պայմանական պարտավորություններ	(30,609)	9,252	-	(21,357)	
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(6,772)	(1,208)	-	(7,980)	
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(389,573)	(14,445)	-	(404,018)	
Հիմնական միջոցների վերազնահատում	-	759	(106,533)	(105,774)	
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(426,954)	(5,642)	(106,533)	(539,129)	
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(287,967)	49,246	(98,046)	(336,767)	

Հազար ՀՀ դրամ	2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կուտակված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	29,816	(553)	-	29,263
Վաճառքի համար նատչելի արժեթղթեր	114,516	(40,041)	35,249	109,724
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	144,332	(40,594)	35,249	138,987
Պայմանական պարտավորություններ	(21,280)	(9,329)	-	(30,609)
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(10,660)	3,888	-	(6,772)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	(187,830)	(201,743)	-	(389,573)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(219,770)	(207,184)	-	(426,954)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(75,438)	(247,778)	35,249	(287,967)

14 Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ դրամական միջոցներ	8,464,976	7,637,429
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	15,909,471	8,422,878
Ներառվում է դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում	24,374,447	16,060,307
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	210,000	168,439
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	24,584,447	16,228,746
Դրամական միջոցների հոսքերում ներառված կանխիկ դրամական միջոցներ և հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	24,374,447	16,060,307
Այլ բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ (ծանոթ. 16)	3,470,308	2,589,223
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	27,844,755	18,649,530

Թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք հաշվարկվում են Բանկի կողմից ներգրավված դրամային որոշ միջոցների 8%-ի և արտարժույթով որոշ միջոցների 12 %-ի չափով: Այդ միջոցները 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 11,636,819 հազար դրամ (2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 8,238,019 հազար դրամ): Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը հանգեցնում է Կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: Պարտադիր պահուստավորման միջոցների դիմաց Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

Դեպոնացված գումարը ՀՀ ԿԲ-ում իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

2012թ. ընթացքում իրականացվել են հետևյալ անկանխիկ գործառնությունները.

- վարկային պարտավորությունների մարում գրավի սեփականության իրավունքի փոխանցման միջոցով 480,449 հազար դրամ գումարով (2011թ.՝ 1,005,732 հազար դրամ):

15 Թանկարժեք մետաղներ

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Բանկային ոսկի	87,642	86,493
Ընդամենը թանկարժեք մետաղներ	87,642	86,493

16 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Թղթակցային հաշիվներ	3,470,308	2,589,223
Ներառվում է դրամական միջոցների հոսքեր մասին հաշվետվությունում	3,470,308	2,589,223
Ավանդներ ֆինանսական կազմակերպություններում	519,738	800,746
Այլ հաշիվներ	-	137,024
Ընդամենը պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,990,046	3,526,993

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 2,725,424 հազար դրամ գումարով (79%) հաշիվները կենտրոնացված են երկու բանկերում, (2011թ. երկու բանկերում՝ 1,471,868 հազար դրամ (57%)):

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ավանդները բանկերում ներառում են VISA վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային գումարները (2011թ.՝ 496,801 հազ. դրամ):

17 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Պայմանա- կան գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավ. իրական արժեք	Պայմանա- կան գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավ. իրական արժեք
Առևտրային ածանցյալ գործիքներ						
Սվոփեր-արտարժույթային	-	-	-	4,488,480	79,047	-
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	4,488,480	79,047	-

2011թ-ին Բանկը կնքել է 2 սվոփի պայմանագրեր ոչ ՏՀԶԿ երկրի բանկի հետ: Համաձայն պայմանագրերից մեկի ձեռք է բերում 3,175 հազ. ԱՄՆ դոլար, վճարելով 2,500 հազ. Եվրո, և պարտավորվում է հետագայում վճարել 3,175 հազ. ԱՄՆ դոլար, վճարելով տոկոսագումար 0.31 % դրույքաչափով: Մյուս պայմանագրի համաձայն՝ Բանկը ձեռք է բերում 8,255 հազ. ԱՄՆ դոլար, վճարելով 6,500 հազ. Եվրո, և պարտավորվում է հետագայում վճարել 8,255 հազ. ԱՄՆ դոլար, վճարելով տոկոսագումար 0.29 % դրույքաչափով:

18 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր	99,860,433	86,426,627
Օվերդրաֆտ	420,149	232,765
	100,280,582	86,659,392
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(2,267,509)	(2,455,262)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	98,013,073	84,204,130

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերում և փոխատվություններում ներառված հաշվեզրված տոկոսները կազմում է 3,146,696 հազար դրամ (2011թ.՝ 2,459,063 հազար դրամ):

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է իրավաբանական անձանց չ՛հ դրամով տրամադրված վարկերի համար 14.1%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար 13.4 %, Եվրո արժույթով տրամադրված վարկերի համար 11.8%, ֆիզիկական անձանց՝ չ՛հ դրամով տրամադրված վարկերի համար 17.1%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար 12.8%, Եվրո արժույթով տրամադրված վարկերի համար 14.6% (2011թ.՝ իրավաբանական անձանց չ՛հ դրամով տրամադրված վարկերի համար 14.7%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար 12.3 %, Եվրո արժույթով տրամադրված վարկերի համար 12%, ֆիզիկական անձանց՝ չ՛հ դրամով տրամադրված վարկերի համար 19%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար 15.4%, Եվրո արժույթով տրամադրված վարկերի համար 14.6%):

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի կենտրոնացում տրամադրված վարկերի գծով 30,865,660 հազար դրամ (համախառն վարկային պորտֆելի 30.8%-ը) ընդհանուր գումարով, տրամադրված թվով 15 վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց (2011թ՝ 27,583,957 հազար դրամ կամ 32%՝ տրամադրված թվով 15 վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց): Նշված վարկերի գծով արժեզրկումից պահուստները կազմում են 929,442 հազար դրամ (2011թ՝ 1,221,899 հազար դրամ):

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ տնտեսության ճյուղերի ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Արդյունաբերություն	15,649,730	16,582,230
Գյուղատնտեսություն	522,407	594,489
Շինարարություն	3,762,890	5,310,767
Տրանսպորտ	5,277,579	4,386,341
Առևտուր	23,660,868	21,326,569
Սպասարկում	6,446,846	4,498,725
Սպառողական	21,741,945	15,758,876
Հիփոթեքային	13,118,483	11,707,196
Այլ	10,099,834	6,494,199
	100,280,582	86,659,392
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(2,267,509)	(2,455,262)
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	98,013,073	84,204,130

Վարկերի և փոխառությունների գծով արժեզրկման պահուստի շարժն ըստ դասերի
հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ										2012
	Արդյունա- բերություն	Գյուղատնտե- սություն	Շինարա- րություն	Տրանս- պորտ	Առևտուր	Սպասար- կում	Սպառո- ղական	Հիփոթե- քային	Այլ	Ընդամենը
2012թ. հունվարի 1 դրությամբ	651,034	12,568	167,774	213,354	494,545	231,031	270,953	350,111	63,892	2,455,262
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	70,469	(29,985)	44,596	266,821	(250,269)	(360,610)	669,727	63,493	37,098	511,340
Դուրսգրում	(321,056)	-	(320,698)	(210,211)	(1,136,815)	(54,000)	(1,066,640)	(646,191)	-	(3,755,611)
Վերադարձ	693,389	22,641	150,602	33,759	1,186,307	260,757	345,462	363,601	-	3,056,518
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>1,093,836</u>	<u>5,224</u>	<u>42,274</u>	<u>303,723</u>	<u>293,768</u>	<u>77,178</u>	<u>219,502</u>	<u>131,014</u>	<u>100,990</u>	<u>2,267,509</u>
Անհատական արժեզրկում	776,155	-	-	258,363	59,239	-	-	-	-	1,093,757
Խմբային արժեզրկում	317,681	5,224	42,274	45,360	234,529	77,178	219,502	131,014	100,990	1,173,752
	<u>1,093,836</u>	<u>5,224</u>	<u>42,274</u>	<u>303,723</u>	<u>293,768</u>	<u>77,178</u>	<u>219,502</u>	<u>131,014</u>	<u>100,990</u>	<u>2,267,509</u>
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես զննհատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	<u>5,060,353</u>	-	-	<u>3,399,342</u>	<u>198,592</u>	-	-	-	-	<u>8,658,287</u>

Հազար ՀՀ դրամ										2011
	Արդյունա- բերություն	Գյուղատնտե- սություն	Շինարա- րություն	Տրանս- պորտ	Առևտուր	Սպասար- կում	Սպառո- ղական	Հիփոթե- քային	Այլ	Ընդամենը
2011թ. հունվարի 1 դրությամբ	527,402	7,244	81,718	15,296	296,569	43,377	155,745	236,660	53,459	1,417,470
Տարվա ծախս	614,836	5,324	96,219	198,058	304,649	276,035	112,935	219,186	10,433	1,837,675
Դուրսգրում	(508,282)	-	(82,099)	-	(501,836)	(88,381)	(445,031)	(338,335)	-	(1,963,964)
Վերադարձ	17,078	-	71,936	-	395,163	-	447,304	232,600	-	1,164,081
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>651,034</u>	<u>12,568</u>	<u>167,774</u>	<u>213,354</u>	<u>494,545</u>	<u>231,031</u>	<u>270,953</u>	<u>350,111</u>	<u>63,892</u>	<u>2,455,262</u>
Անհատական արժեզրկում	521,585	-	79,980	6,496	284,577	-	226,623	175,400	-	1,294,661
Խմբային արժեզրկում	129,449	12,568	87,794	206,858	209,968	231,031	44,330	174,711	63,892	1,160,601
	<u>651,034</u>	<u>12,568</u>	<u>167,774</u>	<u>213,354</u>	<u>494,545</u>	<u>231,031</u>	<u>270,953</u>	<u>350,111</u>	<u>63,892</u>	<u>2,455,262</u>
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես զննհատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	<u>7,999,140</u>	-	<u>266,598</u>	<u>85,753</u>	<u>316,622</u>	-	<u>327,505</u>	<u>727,969</u>	-	<u>9,723,587</u>

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Պետական ձեռնարկություններ	2,868,408	2,878,129
Մասնավոր ձեռնարկություններ	51,395,590	49,069,177
Ֆիզիկական անձիք	37,536,383	27,770,280
Անհատ ձեռնարկատերեր	8,480,201	6,941,806
	100,280,582	86,659,392
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(2,267,509)	(2,455,262)
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	98,013,073	84,204,130

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերը ներկայացվում են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հիփոթեքային	13,056,783	11,508,574
Սպառողական	16,340,701	9,062,373
Ավտոմեքենաների ձեռքբերման	3,310,830	4,203,205
Առևտրային	4,118,054	2,098,187
Այլ	710,015	897,941
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկեր	37,536,383	27,770,280

Ինչպես նշված է 30 ծանոթագրությունում, 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերի և փոխատվությունների գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Վարկային պորտֆելի ժամկետային վերլուծությունը բացահայտված է 31 ծանոթագրությունում: Վարկային պորտֆելին ներհատուկ վարկային, արժուքային և տոկոսային ռիսկը բացահայտված է 32 ծանոթագրությունում: Տեղեկատվությունը կապակցված անձանց վերաբերյալ բացահայտված է 29 ծանոթագրությունում:

19 Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Չգնանշվող ներդրումներ		
ՀՀ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	12,690	12,690
ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	4,981,958	4,081,826
Ընդամենը ներդրումներ	4,994,648	4,094,516

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ.

Չգնանշվող վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով, օգտագործելով գնահատման տեխնիկա՝ հիմնված տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքների վրա, որպես տվյալ ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի զեղչատոկոս:

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ	2012		2011	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	8.71-15.04%	2013-2028	9.0-15.41%	2012-2028

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում առկա չեն վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը, որոնք վաճառվել են երրորդ անձանց ռեպո համաձայնագրերով (2011թ.՝ 917,393 հազ. դրամ իրական արժեքով, դրանք վերադասակարգվել են որպես ռեպո համաձայնագրերով գրավադրված արժեթղթեր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ առանձին տողում (Ծանոթ.26)):

Բոլոր չգնանշված վաճառքի համար մատչելի բաժնեմասային արժեթղթերը գրանցված են ինքնարժեքով նվազեցված արժեգրկման կորուստներով, քանի որ իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն գնահատվել: Այս ներդրումների համար չկա գնանշվող շուկա և Բանկը նախատեսում է դրանք պահել երկար ժամկետով:

20 Հիմնական միջոցներ

	Հող և շենքեր	Վարձակալ. հիմն. միջ.գծով կապ. ներդր.	Համակարգ չային տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխադրա միջոցներ	Գրասենյակային սարքավորում և այլ հիմնական միջոցներ	Անավարտ շինարարություն	Ընդամենը
ՍԿՁԲՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ							
2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,081,800	337,428	544,829	129,671	1,385,487	335,273	3,814,488
Ավելացում	3,132	40,350	105,576	100,462	240,533	13,917	503,970
Օտարում	-	(2,879)	(15,204)	(55,791)	(16,309)	-	(90,183)
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,084,932	374,899	635,201	174,342	1,609,711	349,190	4,228,275
Ավելացում	926,316	5,674	211,025	104,473	338,694	-	1,586,182
Օտարում	-	(3,003)	(14,967)	-	(1,490)	-	(19,460)
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	460,307	-	-	-	-	-	460,307
Հիմնական միջոցների վերագնահատման ճշտում	(90,814)	-	-	-	-	-	(90,814)
Վերախմբավորում	349,190	-	-	-	-	(349,190)	-
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,729,931	377,570	831,259	278,815	1,946,915	-	6,164,490

	Հոլ և շենքեր	Վարձակալ. հիմն. միջ.գծով կապ. ներդր.	Համակարգ տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխադրա միջոցներ	Գրասենյակային սարքավորում և այլ հիմնական միջոցներ	Անավարտ շիրարարություն	Ընդամենը
ԿՈՒՏԱԿՎԱԾ ՍԱՇՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ							
2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	129,673	52,758	301,271	65,710	674,154	-	1,223,566
Հատկացումներ	35,639	10,754	105,915	23,577	136,557	-	312,442
Օտարում	-	(155)	(15,204)	(36,960)	(12,115)	-	(64,434)
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	165,312	63,357	391,982	52,327	798,596	-	1,471,574
Հատկացումներ	53,014	15,618	101,642	25,936	171,722	-	367,932
Օտարում	-	(3,003)	(13,756)	-	(1,490)	-	(18,249)
Հիմնական միջոցների վերագնահատման ճշտում	(90,814)	-	-	-	-	-	(90,814)
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	127,512	75,972	479,868	78,263	968,828	-	1,730,443
ՀԱՇՎԵԿՇՈՒՄՅԻՆ ԱՐԺԵՔ							
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,602,419	301,598	351,391	200,552	978,087	-	4,434,047
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	919,620	311,542	243,219	122,015	811,115	349,190	2,756,701
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	952,127	284,670	243,558	63,961	711,333	335,273	2,590,922

Ակտիվների վերագնահատում

Շենքերի վերագնահատումը կատարվել է անկախ գնահատողի կողմից 2012թ. դեկտեմբերին՝ կիրառելով համեմատական վաճառքների մեթոդը, որի արդյունքում առաջացել է վերագնահատում 460,307 հազար դրամ գումարով: Շենքերի իրական արժեքի գնահատման համար ղեկավարությունը հիմք է ընդունում անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները:

Եթե շենքերը ներկայացվեին սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ, հաշվեկշռային արժեքը 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կկազմեր՝ 2,085,262 հազար դրամ (2011թ՝ 870,706 հազար դրամ):

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 621,826 հազար դրամ (2011թ.՝ 556,566 հազար դրամ):

Ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցներ

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցների գումարը կազմում է 498,000 հազար դրամ, այդ թվում 25,038 հազ. դրամ՝ շենքեր (2011թ՝ 371,161 հազար դրամ, այդ թվում 45,438 հազ. դրամ՝ շենքեր): Տվյալ հիմնական միջոցները չեն ամորտիզացվում և դասակարգված են համաձայն իրենց դասերի:

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2012թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների:

Պայմանագրային պարտավորություններ

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային պարտավորություններ հիմնական միջոցներում ներդրումներ կատարելու նպատակով 13,177 հազար դրամ գումարով, (2011թ.՝ ոչինչ):

21 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	Արտոնագրեր	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ	Ընդամենը
ՍԿՋՔՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ				
2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	277,458	153,967	76,854	508,279
Ավելացում	-	32,203	-	32,203
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	277,458	186,170	76,854	540,482
Ավելացում	6,775	77,030	23,579	107,384
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	284,233	263,200	100,433	647,866
ԱՍՈՐՏԻՋԱՑԻԱ				
2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	15,205	33,951	46,245	95,401
Մասհանումներ	13,638	29,129	2,139	44,906
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	28,843	63,080	48,384	140,307
Մասհանումներ	13,738	26,839	2,133	42,710
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	42,581	89,919	50,517	183,017
ՀԱՇՎԵԿՇՈՒՅԻՆ ԱՐԺԵՔ				
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	241,652	173,281	49,916	464,849
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	248,615	123,090	28,470	400,175
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	262,253	120,016	30,609	412,878

Պայմանագրային պարտավորություններ

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային պարտավորություններ ոչ նյութական ակտիվներում ներդրումների գծով:

2012թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվների:

2012թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արտոնագրերում ներառված է 206,282 հազ. դրամ հաշվեկշռային արժեքով վճարային քարտերով գործառնությունների քլիրինգային գործընթացի իրականացման համար համապատասխան ծրագրերի արտոնագիրը (2011թ.-ին՝ 217,865 հազ. դրամ):

22 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխավճարներ և այլ դեբիտորներ	146,234	180,255
Ստացվելիք գումարներ	67,977	-
Այլ ակտիվներ	124,169	112,683
	338,380	292,938
Արժեզրկումից պահուստներ այլ ակտիվների գծով	(3,090)	(3,962)
	335,290	288,976
Բռնագանձված գրավ	1,116,588	1,859,362
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	240,000	-
Նյութեր	105,661	31,784
Ընդամենը այլ ակտիվներ	1,797,539	2,180,122

Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող բռնագանձված գրավները իրենցից ներկայացնում են անշարժ գույք: Ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքի և իրական արժեքի հանած վաճառքի ծախսումներից նվազագույնով:

Այլ ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,303
Տարվա ծախս	17,241
Դուրս գրում	(15,582)
	3,962
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(644)
Տարվա հակադարձում	(260)
Դուրս գրում	32
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,090

23 Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ստորադաս փոխառություն ՀՀ ԿԲ-ից	2,809,439	2,810,209
ՀՀ ԿԲ-ի հետ հետգնման պայմանագրեր	-	917,483
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	915,115	787,429
Այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ	72,966	73,207
Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններից	355,982	1,171,435
Ավանդներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	2,002,797	717,065
Ընդամենը պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,156,299	6,476,828

Ստորադաս փոխառությունը տրված է ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից 2010 թ-ի ապրիլի 6-ին, որի մարման ժամկետը սահմանված է 2015 թ-ի ապրիլի 6-ը: Տոկոսադրույքը կազմում է 7.5%:

2012թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների համար միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 9.3% (2011թ.՝ 10.2%):

Ֆինանսական կազմակերպություններից բոլոր ավանդներն ու վարկերը ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2011: ոչինչ):

24 Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ

2012թ. դեկտեմբերի
31-ի դրությամբ

2011թ. դեկտեմբերի
31-ի դրությամբ

ՀՀ կառավարություն

Վարկեր

6,831,750

15,589,197

6,831,750

15,589,197

Իրավաբանական անձինք

Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ
Ժամկետային ավանդներ

7,516,419

5,388,769

24,683,586

10,675,235

32,200,005

16,064,004

Ֆիզիկական անձինք

Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ
Ժամկետային ավանդներ

6,623,908

4,003,483

66,838,882

54,933,404

73,462,790

58,936,887

Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

112,494,545

90,590,088

ՀՀ կառավարության նկատմամբ պարտավորությունները ներկայացնում են վարկեր ստացված Գյուղատնտեսության Զարգացման Միջազգային Հիմնադրամի «Գյուղական Տարածքների Տնտեսական զարգացման ծրագրի իրականացմանն աջակցելու նպատակով» և «Տնտեսության կայունացման վարկավորման ծրագրի» շրջանակներում իրականացվող ֆինանսավորման նպատակով: Վարկերն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ավանդներն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց ընթացիկ և ժամկետային ավանդներում ներառված են ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովածություն տրամադրված վարկերի, երաշխիքների գծով 5,427,407 հազար դրամ գումարով (2011թ. 5,127,209 հազար դրամ): Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ամենամեծ իրավաբանական և ֆիզիկական անձ հանդիսացող տաս հաճախորդների ավանդների ընդհանուր գումարը կազմում է 31,241,338 հազար դրամ (2011թ. 8,240,641 հազար դրամ) կամ իրավաբանական և ֆիզիկական անձ հանդիսացող հաճախորդների ավանդների ընդհանուր գումարի 30% (2011թ. 11%):

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2011: ոչինչ):

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ Կառավարությունից ստացված ՀՀ դրամով վարկերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 6.1%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար՝ 4% (2011թ.՝ ՀՀ դրամով վարկերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 6.4%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար՝ 4%):

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է իրավաբանական անձանց ՀՀ դրամով պարտավորությունների համար 11.5%, ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար 11.3%, Եվրո արժույթով պարտավորությունների համար 5.5%, ֆիզիկական անձանց՝ ՀՀ դրամով պարտավորությունների համար 13.5%, ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար 8.8%, Եվրո արժույթով պարտավորությունների համար 6.9%, (2011թ.՝ իրավաբանական անձանց ՀՀ դրամով պարտավորությունների համար 8.6%, ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար 9.1%, Եվրո արժույթով պարտավորությունների համար 8.4%, ֆիզիկական անձանց՝ ՀՀ դրամով պարտավորությունների համար 12.4%, ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար 8.7%, Եվրո արժույթով պարտավորությունների համար 6.4%):

25 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վճարվելիք գումարներ	77,892	84,285
Վճարվելիք գումարներ շահաբաժինների գծով	196,070	196,070
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	141,156	62,031
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	415,118	342,386
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	266,026	166,993
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	15,839	9,794
	281,865	176,787
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	696,983	519,173

26 Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	Ակտիվ		Պարտավորություն	
	2012	2011	2012	2011
ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր (Ծանոթ. 19, 23)	-	917,393	-	917,483
	-	917,393	-	917,483

27 Սեփական կապիտալ

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 11,400,700 հազ. դրամ: Համաձայն Բանկի կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 10,000 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 859,970 դրամ անվանական արժեքով և 10 արտոնյալ

հաստատագրված բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 280,100,000 դրամ անվանական արժեքով:

2012թ. և 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում
Ռիպատոնտ Հոլդինգս Լիմիթեդ	8,599,700	75.4
Ջաքարյան Գագիկ Տիգրանի	1,400,500	12.3
Պիսկով Գեորգի Իգորի	1,400,500	12.3
	11,400,700	100

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը իրավունք ունեն ստանալու շահաբաժին և մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում: Արտոնյալ բաժնետոմսերը ունեն մեկ ձայնի իրավունք միայն Բանկի վերակազմակերպման կամ լուծարման և կանոնադրության մեջ արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերի իրավունքները սահմանափակող որոշումների իրականացման հարցերում և ունեն երաշխավորված տարեկան շահաբաժին:

Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված շահաբաժինների գումարը 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 196,070 հազար դրամ (2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 196,070 հազար դրամ):

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15 %-ի չափով:

28 Պայմանական պարտավորություններ Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը կարգավորող օրենսդրական դաշտը այժմ է ընկնում հաճախակի կատարվող փոփոխություններով և լրացումներով: Վերջիններս երբեմն հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ: Շատ դեպքերում, այս կամ այն հարցում տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ ունեն տարբեր մեկնաբանություններ:

Հաճախ հարկային մարմինները ներկայացնում են պահանջներ այնպիսի գործարքների կամ հաշվառման մեթոդների նկատմամբ, որոնց նկատմամբ նախկինում դիտողություններ չեն եղել: Դրա հետևանքով կարող են առաջանալ լրացուցիչ տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումները կարող են ընդգրկել հաշվետու տարվան անմիջապես նախորդող 3 տարի ժամանակաշրջան, սակայն որոշ պայմաններում ստուգումները կարող են ընդգրկել ավելի վաղ ժամանակաշրջաններ:

Դեկավարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Բանկին ներկայացվող դատական հայցերի առումով Բանկի դեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն վարկային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Դեկտեմբերի 31 դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Չօգտագործված վարկային գծեր	6,795,872	9,216,530
Ակրեդիտիվներ	38,516	-
Տրամադրված երաշխիքներ	1,097,360	942,904
Ընդամենը վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	7,931,748	10,159,434

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով – բանկը որպես վարձակալող

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր շենք և տարածքներ վարձակալելու նպատակով:

Գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մինչև 1 տարի	852,647	855,364
1-5 տարի	1,199,043	1,912,693
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	2,051,690	2,768,057

Կապիտալ բնույթի պարտավորություններ

Կապիտալ բնույթի պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է 20, 21 ծանոթագրություններում:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Բանկը նախատեսում է իր գործունեության դադարեցմանը, ինչպես նաև իր գույքի կամ գործունեության հետ կապված ապահովագրական դեպքերի ժամանակ առաջացող գույքի և շրջակա միջավայրի վնասի՝ երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությանը վերաբերող մասնակի ապահովագրություն: Քանի դեռ Բանկը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

Սկսած 2005թ. Բանկը հանդիսանում է ավանդների պարտադիր ապահովագրական համակարգի անդամ: Նշված համակարգը գործում է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների և կանոնակարգվում է Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին օրենքով: Ապահովագրությունը մարում է Բանկի պարտավորությունները ֆիզիկական անձանց ավանդների գծով 4,000 հազար դրամ ընդհանուր գումարով (մինչև 2,000 հազար դրամ արտարժույթով ավանդների դեպքում) Բանկի սնանկացման և բանկային արտոնագրի հետ կանչման դեպքում:

29 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՍՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Բանկի բաժնետեր հանդիսացող ընկերությունը վերահսկվում է Ռ-Գ գործարարներ Գ. Չաքարյանի և Գ. Պիսկովի կողմից՝ հավասարաչափ բաժնեմասերով:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Բաժնետերեր	Ղեկավար անձնակազմը	Բաժնետերեր	Ղեկավար անձնակազմը
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ				
Վարկի մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ, համախառն	30,746	116,176	22,055	68,312
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	281,577	209,778	17,528	214,382
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(10,073)	(190,574)	(8,837)	(166,518)
Վարկի մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ, համախառն	302,250	135,380	30,746	116,176
Արժեզրկումից պահուստ	(3,023)	(1,354)	(306)	(1,162)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ	299,227	134,026	30,440	115,014
Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	27,003	23,210	2,926	12,569
Վարկային կորուստների ծախս	2,717	192	86	479

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Բաժնետերեր	Ղեկավար անձնակազմը	Բաժնետերեր	Ղեկավար անձնակազմը
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ				
հունվարի 1-ի դրությամբ	775,040	-	901,634	-
Տարվա ընթացքում տրամադրված	324,223,952	-	342,724,782	-
Տարվա ընթացքում մարված	(323,425,831)	-	(342,851,376)	-
դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,573,161	-	775,040	-
Տոկոսային եկամուտ	12,104	-	4,704	-
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ				
հունվարի 1-ի դրությամբ	633,116	-	2,283,298	-
Տարվա ընթացքում ստացված	531,210	-	11,229,283	-
Տարվա ընթացքում վճարված	(784,184)	-	(12,879,465)	-
դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	380,142	-	633,116	-
Տոկոսային ծախսեր	21,591	-	49,553	-
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ				
Ավանդներ 1 հունվարի դրությամբ	3,025,745	1,503,871	3,577,490	268,665
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ	104,802	27,277,989	95,204,160	27,327,562
Տարվա ընթացքում վճարված ավանդներ	(3,049,255)	(26,487,999)	(95,755,905)	(26,092,356)
Ավանդներ 31 դեկտեմբերի դրությամբ	81,292	2,293,861	3,025,745	1,503,871
Տոկոսային ծախսեր ավանդների գծով	81	135,120	201,552	-
Հիմնական միջոցների առք	-	-	-	18,357
Հիմնական միջոցների վաճառք	-	-	11,760	-
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն				
Գործառնական վարձակալության գծով վճարված գումարներ	297,600	-	297,600	-
Ապահովագրության գծով վճարներ	30,845	-	18,333	-

Բանկի հետ կապված անձանց տարվա ընթացքում տրամադրված վարկերը վճարման են ենթակա 1-ից 15 տարիների ընթացքում և դրանց տոկոսադրույքը կազմում է 12-21%:

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	580,438	544,071
Հատկացումներ կենսաթոշակային հիմնադրամին	18,632	17,465
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	599,070	561,536

30 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքները, որոնք հաշվեկշռում արտացոլված չեն իրենց իրական արժեքով, համապատասխան մնացորդային արժեքների հետ միասին ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Հաշվեկշռային արժեք	իրական արժեք	Հաշվեկշռային արժեք	իրական արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	24,584,447	24,584,447	16,228,746	16,228,746
Թանկարժեք մետաղներ	87,642	87,642	86,493	86,493
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,990,046	3,990,046	3,526,993	3,526,993
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	98,013,073	98,013,073	84,204,130	84,204,130
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,156,299	6,156,299	6,476,828	6,476,828
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	112,494,545	112,494,545	90,590,088	90,590,088
Այլ պարտավորություններ (Ծանոթ. 25)	415,118	415,118	342,386	342,386

Պահանջներ և պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից ելնելով և զեղչվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Փոփոխվող դրույքաչափերով գործիքների իրական արժեքը հավասար է նրանց հաշվեկշռային արժեքին: Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նման պարտքային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվելիք տոկոսադրույքերը կախված են վարկառուի վարկային ռիսկից և տատանվում են 9% մինչև 24% տարեկան:

Այլ փոխառություններ

Ֆիքսված և չգնանշվող տոկոսադրույքներով ավանդների և փոխառությունների գնահատված իրական արժեքը սահմանվում է, ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք գեղչվում են նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող նոր պարտքային գործիքների տոկոսադրույքներով:

30.1 Իրական արժեքի հիերարխիա

Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1 - նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված)։

Մակարդակ 2- Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող)։

Մակարդակ 3 - ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ)։

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Չգնանշվող արժեթղթեր և պարտատոմսեր	-	4,981,958	-	4,981,958
ԸՆԴԱՄԵՆՆՆԸ	-	4,981,958	-	4,981,958

Հազար ՀՀ դրամ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Չգնանշվող արժեթղթեր և պարտատոմսեր	-	4,999,219	-	4,999,219
Աժանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	79,047	-	79,047
ԸՆԴԱՄԵՆՆՆԸ	-	5,078,266	-	5,078,266

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Չգնանշվող բաժնեմասային ներդրումներ

Բանկի ներդրումների իրական արժեքը չգնանշվող բաժնեմասային արժեթղթերում չի կարող արժանահավատորեն գնահատվել և հետևաբար դուրս է մնում այս բացահայտումից: Սեփական կապիտալի այս ներդրումների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվության համար տես Ծան. 19-ը:

31 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Բանկի չզեղված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 32.3-ում:

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ							
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	24,374,447	-	-	24,374,447	-	210,000	210,000	24,584,447
Թանկարժեք մետաղներ	87,642	-	-	87,642	-	-	-	87,642
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,470,308	-	-	3,470,308	-	519,738	519,738	3,990,046
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին	3,547,726	6,480,872	19,491,775	29,520,373	51,543,658	16,949,042	68,492,700	98,013,073
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	197,726	253,719	103,629	555,074	279,028	4,160,546	4,439,574	4,994,648
	<u>31,677,849</u>	<u>6,734,591</u>	<u>19,595,404</u>	<u>58,007,844</u>	<u>51,822,686</u>	<u>21,839,326</u>	<u>3,662,012</u>	<u>131,669,856</u>
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,845,578	352,763	799,393	2,997,734	2,903,138	255,427	3,158,565	6,156,299
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	23,722,581	23,603,181	57,719,760	105,045,522	6,795,251	653,772	7,449,023	112,494,545
Այլ պարտավորություններ	415,118	-	-	415,118	-	-	-	415,118
	<u>25,983,277</u>	<u>23,955,944</u>	<u>58,519,153</u>	<u>108,458,374</u>	<u>9,698,389</u>	<u>909,199</u>	<u>10,607,588</u>	<u>119,065,962</u>
Զուտ Դիրք	<u>5,694,572</u>	<u>(17,221,353)</u>	<u>(38,923,749)</u>	<u>(50,450,530)</u>	<u>42,124,297</u>	<u>20,930,127</u>	<u>63,054,424</u>	<u>12,603,894</u>
Կուտակված ճեղքվածք	<u>5,694,572</u>	<u>(11,526,781)</u>	<u>(50,450,530)</u>		<u>(8,326,233)</u>	<u>12,603,894</u>		

Հազար ՀՀ դրամ

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ցայահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և ննացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	16,060,307	-	-	16,060,307	-	168,439	168,439	16,228,746
Թանկարժեք մետաղներ	86,493	-	-	86,493	-	-	-	86,493
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,724,924	-	300,300	3,025,224	-	501,769	501,769	3,526,993
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	79,047	-	-	79,047	-	-	-	79,047
Վարկեր և փոխառվածություններ հաճախորդներին	1,602,848	5,608,577	22,304,253	29,515,678	39,313,106	15,375,346	54,688,452	84,204,130
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	156,383	69,365	57,151	282,899	279,028	3,532,589	3,811,617	4,094,516
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	917,393	-	-	917,393	-	-	-	917,393
	<u>21,627,395</u>	<u>5,677,942</u>	<u>22,661,704</u>	<u>49,967,041</u>	<u>39,592,134</u>	<u>19,578,143</u>	<u>59,170,277</u>	<u>109,137,318</u>
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,801,256	279,058	1,440,510	3,520,824	2,863,775	92,229	2,956,004	6,476,828
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	13,780,044	19,026,553	45,732,869	78,539,466	11,804,677	245,945	12,050,622	90,590,088
Այլ պարտավորություններ	342,386	-	-	342,386	-	-	-	342,386
	<u>15,923,686</u>	<u>19,305,611</u>	<u>47,173,379</u>	<u>82,402,676</u>	<u>14,668,452</u>	<u>338,174</u>	<u>15,006,626</u>	<u>97,409,302</u>
Զուտ Դիրք	<u>5,703,709</u>	<u>(13,627,669)</u>	<u>(24,511,675)</u>	<u>(32,435,635)</u>	<u>24,923,682</u>	<u>19,239,969</u>	<u>44,163,651</u>	<u>11,728,016</u>
Կուտակված ճեղքվածք	<u>5,703,709</u>	<u>(7,923,960)</u>	<u>(32,435,635)</u>		<u>(7,511,953)</u>	<u>11,728,016</u>		

32 Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Բանկն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Բանկի շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային,

իրացվելության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն իր հերթին բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Բանկը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների և տնտեսության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Բանկի կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Բանկի Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Բանկի Վարչություն

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացների ներդրման և վերահսկման համար:

Ռիսկերի կառավարման տնօրինություն

Ռիսկերի կառավարման տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի գործընթացների իրականացման և կառավարման սկզբունքների վերահսկման, քաղաքականության և Բանկի ռիսկի սահմանաչափերի համար, ապահովում է ռիսկերի գնահատման և հաշվետվության համակարգում ամբողջական տեղեկատվության հավաքագրումը:

Բանկի Ֆինանսական տնօրինություն

Բանկի ֆինանսական տնօրինությունը պատասխանատու է Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման համար: Ֆինանսական տնօրինությունը պատասխանատվություն է կրում նաև Բանկի իրացվելության ռիսկի և ֆինանսավորման ռիսկի համար:

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի բաժինը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Աուդիտի կոմիտե:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկը նաև մոդելավորում է «վատագույն դեպքերը», որոնք տեղ կունենան հավանական թվացող դեպքերի առաջացման ժամանակ:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, որը Բանկը պատրաստ է ընդունել, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին բնագավառների վրա: Բացի դրանից, Բանկը վերահսկում և գնահատում է իր ընդհանուր կարողությունը կրել ռիսկեր՝ կապված բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործառնությունների համապարփակ դիրքերի հետ:

Ռիսկի նվազեցում

Բանկը ռիսկերի կառավարման շրջանակներում կիրառում է ածանցյալ և այլ գործիքներ դիրքերի կառավարման համար, որոնք առաջանում են տոկոսադրույքների, տարադրամների, բաժնետոմսերի արժեքի փոփոխության ռիսկի, վարկային ռիսկի ինչպես նաև ըստ նախատեսված գործարքների դիրքերի փոփոխությունների հետևանքով:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում ռիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

32.1 Պարտքային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Բանկին կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի և փոխատվությունների տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Պարտքային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Խորհրդին և վարչությանը:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցները:

32.1.1 Աշխարհագրական սեզմենտներ

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ աշխարհագրական սեզմենտների:

Հազար ՀՀ դրամ

	ՀՀ	ՏՀԶԿ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	24,584,447	-	-	24,584,447
Թանկարժեք մետաղներ	87,642	-	-	87,642
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	70,471	2,333,483	1,586,092	3,990,046
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	96,151,073	-	1,862,000	98,013,073
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	4,994,648	-	-	4,994,648
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	125,888,281	2,333,483	3,448,092	131,669,856
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	105,057,446	1,862,112	2,217,760	109,137,318

Ակտիվները դասակարգվում են, հիմք ընդունելով այն երկիրը, որտեղ գործընկեր կողմը գրանցված է:

Արդյունաբերության ճյուղեր

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ տնտեսության ճյուղերի.

Հազար ՀՀ դրամ	Ֆինանսական կազմակերպություններ	Արդյունաբերություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Տրանսպորտ	Առևտուր	Սպասարկում	Սպառողական	Հիփոթեք	Այլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	24,584,447	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24,584,447
Թանկարժեք մետաղներ	87,642	-	-	-	-	-	-	-	-	-	87,642
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,990,046	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,990,046
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	14,555,894	517,183	3,720,616	4,973,856	23,367,100	6,369,668	21,522,443	12,987,469	9,998,844	98,013,073
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	4,994,648	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,994,648
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	33,656,783	14,555,894	517,183	3,720,616	4,973,856	23,367,100	6,369,668	21,522,443	12,987,469	9,998,844	131,669,856
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	24,933,188	15,931,196	581,921	5,142,993	4,172,987	20,832,024	4,267,694	15,487,923	11,357,085	6,430,307	109,137,318

32.1.2 Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Բանկը կարգավորում է պարտքային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեգմենտների գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Ըստ ապրանքների, արդյունաբերության ճյուղերի և երկրների պարտքային ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են եռամսյակային կտրվածքով Բանկի Խորհրդի կողմից:

Մեկ վարկառուի գծով պարտքային ռիսկի չափը, ներառյալ բանկերը և ֆինանսական կազմակերպությունները, ավելի սահմանափակված է Բանկի Խորհրդի կողմից սահմանված լրացուցիչ սահմանաչափերով հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերի համար, ինչպես նաև օրական սահմանաչափերով կապված առևտրային գործարքների հետ, ինչպիսիք են արտարժույթային ֆորվարդի պայմանագրերը: Ընթացիկ ռիսկերի ենթարկվելու սահմանաչափերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Պարտքային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և պոտենցիալ վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծելով և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերը փոխելով:

Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և զսպողական մի քանի այլ միջոցներ:

Գրավ

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ պարտքային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի և փոխատվությունների համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

- Հիպոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույքը,
- Ֆիզիկական անձանց շարժական գույք,
- Կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, այլ հիմնական միջոցները, պաշարները,
- Ֆինանսական գործիքները՝ պարտքային և բաժնային արժեթղթերը:

Կորպորատիվ կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովվում են, ֆիզիկական անձանց գծով վերաձևակերպվող վարկային գծերը հիմնականում չեն ապահովվում: Ի լրումն, պարտքային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Բանկը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի և փոխատվությունների արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում:

Վարկեր և փոխատվություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Անշարժ գույք	76,850,372	63,686,504
Շարժական գույք	3,218,131	4,589,788
Շրջանառության մեջ գտնվող ապրանքներ	607,004	532,939
Երաշխավորություններ	3,720,546	3,765,171
Դրամական միջոցներ	4,097,246	4,574,215
Կառավարության կողմից տրամադրված երաշխիքներ	242,978	4,263,742
Կենցաղային տեխնիկա	4,152,349	2,060,000
Առանց ապահովվածության	7,391,956	3,187,033
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ (համախառն)	100,280,582	86,659,392

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ

Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Երաշխիքները և ակրեդիտիվները ենթակա են նույն վարկային ռիսկին, ինչ վարկերը: Ապրանքային և թղթային ակրեդիտիվները՝ Բանկի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անունից, որոնք թույլ են տալիս երրորդ անձանց գումարներ ստանալ բանկից հատուկ պայմանների կատարման դեպքում, ապահովված են դրանց հետ կապված ապրանքների առաքմամբ և հետևաբար դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը:

Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործված մասերը:

Այս դեպքում, հնարավոր կորուստների գումարը, որ Բանկը կարող է կրել, հավասար է չօգտագործված վարկային գծերի գումարին:

Սակայն հնարավոր վնասի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Բանկը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

32.1.3 Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված ռիսկայնությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Բանկը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման անհատական գնահատում

Բանկը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի կամ փոխատվության համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական ղեկավարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հասույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարունակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ կրեդիտ քարտերը, հիպոթեքները և չապահովված սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին:

Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա: Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ

տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և անհատապես բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակտիվիտիվների արժեզրկման գնահատումը և պահուստավորումն իրականացվում է նույն կերպ՝ ինչ վարկերինը:

Չարժեզրկված, ոչ ժամկետանց վարկեր և փոխատվություններ

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է չարժեզրկված և ոչ ժամկետանց վարկերի որակը՝ հիմնված կորուստների պատմության վրա:

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ		
Արդյունաբերություն	3%	1.5%
Գյուղատնտեսություն	-	2.1%
Շինարարություն	1.1%	1.7%
Տրանսպորտ	2.5%	4.8%
Առևտուր	-	1%
Սպասարկում	1.3%	1%
Սպառողական	1.4%	1.1%
Հիփոթեքային	0.7%	2.1%

Պարտքային ռիսկ պարունակող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով 2012 և 2011թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը կորուստներ չի ունեցել:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկեր

Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը և փոխատվությունները, որոնց գծով առկա են մի քանի օրյա չվճարումներ: Ժամկետանց վարկերի հիմնական մասն արժեզրկված չեն:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկերի ժամկետանց օրերի վերլուծությունն ըստ դասերի ներկայացվում է հետևյալ աղյուսակում.

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մինչև 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ					
Արդյունաբերություն	72,512	102,077	36,263	498,607	709,459
Շինարարություն	123,094	4,679	-	-	127,773
Տրանսպորտ և կապ	16,692	-	-	330,724	347,416
Առևտուր	122,842	27,027	193,350	118,195	461,414
Սպասարկում	122,795	10,300	10,562	2,129,202	2,272,859
Սպառողական	141,275	37,630	51,685	122,386	352,976
Հիփոթեքային	151,944	117,915	6,194	51,041	327,094
Այլ	567,066	2,512	-	-	569,578
Ընդամենը	1,318,220	302,140	298,054	3,250,155	5,168,569

Հազար ՀՀ դրամ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Սինչև 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ					
Արդյունաբերություն	5,288	57,558	-	55,790	118,636
Գյուղատնտեսություն	-	15,891	104,777	-	120,668
Շինարարություն	35,385	-	-	-	35,385
Տրանսպորտ և կապ	32,258	233,774	-	-	266,032
Առևտուր	114,479	24,614	85,524	478,404	703,021
Սպասարկում	38,977	52,442	7,711	1,591,881	1,691,011
Սպառողական	140,934	104,011	59,989	173,678	478,612
Հիփոթեքային	148,812	81,591	64,721	138,524	433,648
Այլ	1,016	-	-	-	1,016
Ընդամենը	517,149	569,881	322,722	2,438,277	3,848,029

Անհատապես արժեզրկվող վարկեր և փոխատվություններ

Սինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով գտելը հաճախորդներին տրամադրված անհատապես արժեզրկված վարկերը և փոխատվությունները կազմում են 8,658,287 հազար դրամ (2011թ` 9,723,587 հազար դրամ) (ծանոթ. 18):

32.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Բանկը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ: Արտարժույթների կենտրոնացումներից բացի, Բանկը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

32.2.1 Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Բանկի Խորհուրդը սահմանել է որոշված ժամկետների համար տոկոսադրույքների ճեղքվածքների չափ: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ` այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամուտի վրա` 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող տատանվող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է վերագնահատելով վաճառքի համար մատչելի հաստատուն տոկոսադրույքով ակտիվները

2012 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները:

Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի իրացման ժամկետների: Կապտիալ ընդհանուր զգայունությունը հիմնված է այն ենթադրության վրա, որ եկամտաբերության կորում կան զուգահեռ փոփոխություններ, մինչդեռ ըստ ժամկետների վերլուծությունը ցույց է տալիս զգայունությունը ոչ զուգահեռ փոփոխությունների նկատմամբ:

Հազար ՀՀ դրամ		2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ						
		Կապտիալի զգայունություն						
Արտարժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը	
ՀՀ դրամ	+ 1	-	(361)	(557)	(895)	(168,675)	(170,488)	
ՀՀ դրամ	(1)	-	364	564	918	179,658	181,504	

Հազար ՀՀ դրամ		2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ						
		Կապտիալի զգայունություն						
Արտարժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը	
ՀՀ դրամ	+1	-	(149)	(232)	(3,439)	(187,348)	(191,168)	
ՀՀ դրամ	(1)	-	150	235	3,523	200,483	204,391	

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Տնօրենների Խորհուրդը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժույթային դիրքերի համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում

պտտենցիալ գուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պտտենցիալ գուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
Արտարժույթ				
ԱՄՆ դոլար	3	(7,374)	3	(5,350)
Եվրո	(0.1)	17	(3)	198

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	11,491,884	12,611,579	480,984	24,584,447
Թանկարժեք մետաղներ	-	87,642	-	87,642
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,071	3,031,745	956,230	3,990,046
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	34,385,386	63,627,687	-	98,013,073
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	4,994,648	-	-	4,994,648
	50,873,989	79,358,653	1,437,214	131,669,856
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	5,267,695	884,990	3,614	6,156,299
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	34,372,985	77,132,779	988,781	112,494,545
Այլ պարտավորություններ	415,118	-	-	415,118
	40,055,798	78,017,769	992,395	119,065,962
Ձուտ դիրք 2012 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,818,191	1,340,884	444,819	12,603,894
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2012թ. դեկտեմբերի 31-ին	2,965,292	4,931,954	34,502	7,931,748
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	50,252,583	57,809,960	1,074,775	109,137,318
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	38,805,343	57,338,081	1,265,878	97,409,302
Ձուտ դիրք 2011 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,447,240	471,879	(191,103)	11,728,016
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2011 թ. դեկտեմբերի 31-ին	2,684,244	7,475,190	-	10,159,434

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը, բայց ներառում է նաև ՏՀԶԿ-ի երկրների արժույթները: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը:

32.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բանկն ունի նաև ապահով վարկային գծեր, որ նա կարող է օգտագործել իրացվելիության կարիքները բավարարելու համար: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 8%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 12%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես ծանոթագրություն 14-ը): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ցուցանիշները հետևյալն են.	Աուդիտ չարված	
	2012, %	2011, %
Ն21- Ընդհանուր իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ Ընդհանուր ակտիվներ)	26.17	23.61
Ն22- Ընթացիկ իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)	221.99	249.92

Ստորև ներկայացվում է 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի չգեղչված ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տես ծանոթագրություն 31-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմությամբ:

Հազար ՀՀ դրամ

2012թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 3 ամիս	3 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,886,681	394,535	1,020,288	3,120,908	559,401	6,981,813
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	25,529,130	24,206,799	60,871,766	9,717,461	845,006	121,170,162
Այլ պարտավորություններ	415,118	-	-	-	-	415,118
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	27,830,929	24,601,334	61,892,054	12,838,369	1,404,407	128,567,093
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	1,150,551	519,958	2,023,946	4,237,293	-	7,931,748

Հազար ՀՀ դրամ

2011թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 3 ամիս	3 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,825,445	324,711	2,408,713	3,468,477	120,345	8,147,691
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	13,787,397	19,236,782	47,006,264	13,592,512	396,885	94,019,840
Այլ պարտավորություններ	342,386	-	-	-	-	342,386
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	15,955,228	19,561,493	49,414,977	17,060,989	517,230	102,509,917
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	3,537,228	542,728	1,956,799	4,122,679	-	10,159,434
Աձանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
<i>Արտարժույթի սվոփ պայմանագրեր</i>						
Ներհոսք	4,488,480	-	-	-	-	4,488,480
Արտահոսք	4,409,753	-	-	-	-	4,409,753

Բանկի մոտ առկա է էական բացասական կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք մինչև մեկ տարվա կտրվածքով: Տես ծանոթագրություն 31-ը: Դա այն բանի հետևանք է, որ 2012թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի հիմնական ֆինանսավորման աղբյուր են հանդիսանում մինչև մեկ տարվա մարման ժամկետ ունեցող ավանդները: Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ չնայած մինչև մեկ տարվա մարման ժամկետ ունեցող ավանդները էական կշիռ են կազմում, վերջին տարիներին ձևավորված փորձը ցույց է տալիս, որ նշված ավանդները հանդիսանում են կայուն և երկարատև ֆինանսավորման աղբյուր:

33 Կապիտալի համարժեքություն

Բանկը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Բանկի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով 1988թ. Բանկային Վերահսկողություն Բազելյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Բանկը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Ընդհանուր կապիտալը հաշվարկվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի և ՀՀ հաշվապահական ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման պահուստները և ստորադաս փոխառությունը:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

2012 և 2011թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Աուդիտ չարված	
	2012	2011
Հիմնական կապիտալ	14,823,910	14,876,637
Լրացուցիչ կապիտալ	795,926	1,229,542
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	15,619,836	16,106,179
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	129,761,473	111,415,733
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	12.04%	14.46%

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ պահանջները:

2009թ. հունվարի 1-ից ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվում է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 5,000,000 հազար ՀՀ դրամ գումարով:

Բանկը 2013թ. հունվարին Ռիպատոնսո Հոլդինգս Լիմիթեդից ներգրավել է ստորադաս փոխառություն 5,000,000 ԱՄՆ դոլարի, որի արդյունքում աճել է Բանկի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալը և կապիտալի համարժեքության նորմատիվը:

www.grantthornton.am